

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ТНПУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Володимира ГНАТЮКА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВИТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

30 квітня 2026 року

УДК 373.5.015.311:331

А 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету менеджменту, економіки і природничо-технологічної освіти РДГУ (протокол №7 від 26 травня 2026 р.).

А Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (30.04.2026 р.) / упорядники: С.В. Лісова, Г.Р. Гавришак, О.А. Герасименко, Ю.В. Фещук, Н.В. Симонович, Н.В. Дупак, О.І. Шурин, В.М. Трофімчук, Л.С. Хилько. Рівне: РДГУ, 2026. 94 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів”, яка була проведена 30 квітня 2026 року на кафедрі технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки РДГУ спільно з працівниками Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка та Рівненського міського центру творчості учнівської молоді.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, професійної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 25 травня 2026 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, ТНПУ,
РМЦТУМ, 2026

УДК 373.5.015.311:331(07)

*Світлана ЛІСОВА,
докт. педагогічних наук, професор, завідувач кафедри
технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки,
Рівненський державний гуманітарний університет
(м. Рівне, Україна)
Ольга ЛАВРІЮК,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Рівненський державний гуманітарний університет
(м. Рівне, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА ЗАНЯТТЯХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми. Тема розвитку творчих здібностей старшокласників на заняттях технологій має чітке нормативне підґрунтя в українському законодавстві й стандартах освіти (Закон України «Про освіту», Закон України «Про повну загальну середню освіту», Державний стандарт базової середньої освіти, Державний стандарт профільної середньої освіти, Концепція Нова українська школа). Ці документи закладають основу для компетентнісного підходу, де творчість та інноваційне мислення є обов'язковими результатами навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток творчих здібностей учнів старших класів на заняттях технологій потребує системного використання сучасних педагогічних методів і технологій, що відповідають компетентнісному підходу, задекларованому у нормативних документах Міністерство освіти і науки України. Навчальний матеріал вибіркового модулю предмету «Технології» у 10-11-х класах сприяє формуванню творчих здібностей в учнів старших класів [4]. На думку науковців (О. Коберник, М. Пелагейченко, В. Сидоренко, Н. Симонович, Г. Терещук, А. Терещук, В. Трофімчук, Д. Тхоржевський та ін.) формування цих здібностей забезпечується комплексним поєднанням проєктних, проблемно-пошукових, інтерактивних і цифрових технологій навчання [1], а також створенням освітнього середовища, що стимулює самостійність, ініціативність і творче самовираження учнів.

Постановка завдання. Попри вагомий напір науковців-методистів у розвитку теорії та практики навчання технологій, у сучасній методичній науці питання розширення й системного використання проєктних методів навчання з метою розвитку творчих здібностей учнів 10-11 класів на заняттях технологій залишається недостатньо дослідженим і потребує подальшого наукового осмислення. Метою нашого дослідження є обґрунтування та визначення теоретичних засад

розвитку творчих здібностей учнів 10-11 класів у процесі навчання технологій із застосуванням проєктних методів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Творчі здібності в психолого-педагогічному контексті – це індивідуально-психологічні особливості особистості, що забезпечують здатність генерувати нові ідеї, знаходити нестандартні рішення, проявляти оригінальність, креативність та уяву. Вони є рушійною силою творчої діяльності, що базується на синтезі інтелектуальних, мотиваційних та особистісних якостей [3].

Основні характеристики творчих здібностей:

- швидкість та гнучкість мислення, інтелектуальна допитливість, оригінальність ідей, здатність до фантазії та перетворення уяви;
- вміння застосовувати креативні підходи в навчальній діяльності;
- мотивація (бажання творити);
- інтелектуальні (логічні та евристичні) властивості індивіда;
- вольові якості, що забезпечують досягнення результату [2].

На нашу думку, одним із провідних напрямів розвитку творчих здібностей учнів 10-11 класів на уроках технологій є застосування проєктних методів навчання. Метод проєктів передбачає організацію освітнього процесу через виконання індивідуальних або групових творчих завдань, орієнтованих на отримання практично значущого результату. Такий підхід забезпечує активну позицію учня в навчанні, перетворюючи його з об'єкта засвоєння знань на суб'єкта проєктно-технологічної діяльності [5].

У процесі роботи над проєктом старшокласники проходять усі етапи технологічної діяльності: визначення проблеми та обґрунтування актуальності виробу, пошук і аналіз інформації, генерування ідей, розроблення ескізів і креслень, добір матеріалів та інструментів, планування технологічної послідовності виготовлення, безпосереднє виконання технологічних операцій, економічне та екологічне обґрунтування, а також презентацію й оцінювання результатів. Кожен із цих етапів, які представлені на рис. 1 створює умови для розвитку різних компонентів творчих здібностей учнів: уяви, гнучкості мислення, здатності до комбінування, варіативності рішень і критичного аналізу власної діяльності.

Особливо важливим є етап генерування ідей та пошуку альтернативних конструктивних і дизайнерських рішень. Саме тут формується креативність як здатність створювати новий продукт або вдосконалювати існуючий. Учні вчать бачити проблему з різних позицій, прогнозувати результат, поєднувати традиційні технології з сучасними матеріалами та цифровими засобами проєктування. У 10-11 класах, коли посилюється профільна спрямованість навчання, проєктна діяльність може набувати ознак наближеності до реальної професійної практики, що додатково мотивує учнів до творчого самовираження.

Рис. 1. Етапи проектної діяльності учнів на уроках технологій.

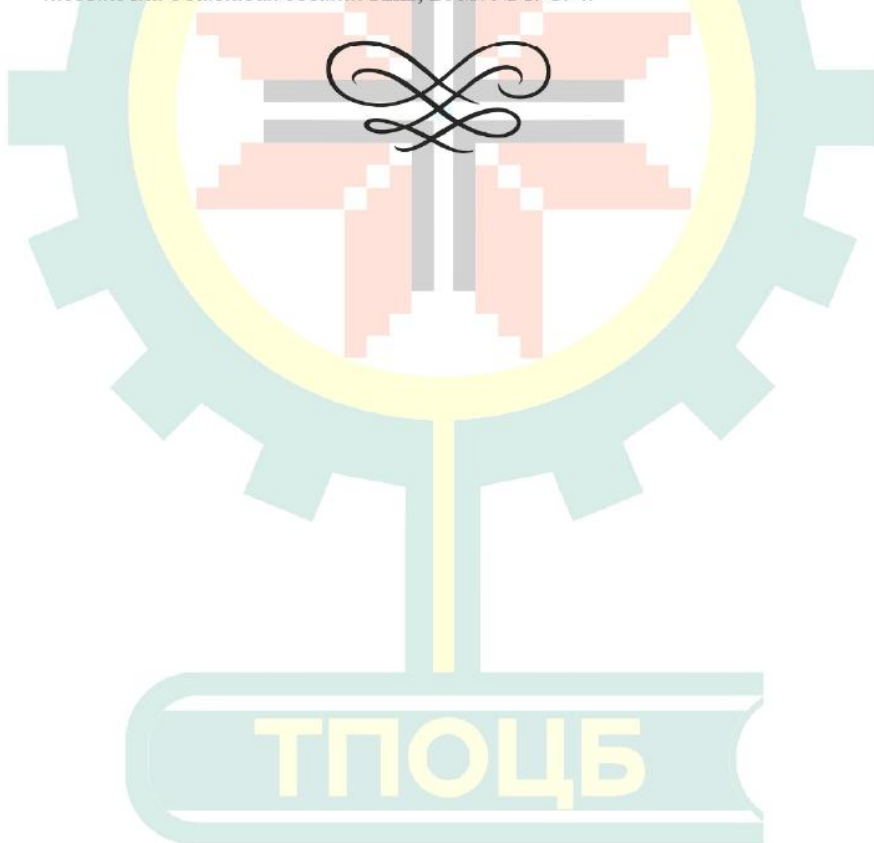
Проектні методи сприяють розвитку ініціативності, самостійності та відповідальності, оскільки учні самі планують власну діяльність, розподіляють обов'язки в групі, приймають рішення щодо вибору матеріалів і технологій. Важливим є також формування рефлексивних умінь: аналізу труднощів, оцінювання якості готового виробу, визначення шляхів удосконалення результату. Це формує здатність до саморозвитку й удосконалення власних творчих досягнень.

Отже, проектні методи на уроках технологій у 10-11 класах виступають не лише засобом організації навчальної діяльності, а й ефективним механізмом розвитку творчого потенціалу старшокласників, забезпечуючи інтеграцію знань, практичних умінь і особистісного досвіду в цілісний творчий результат.

Висновки з даного дослідження. У ході дослідження встановлено, що використання проектних методів навчання на заняттях технологій у 10-11 класах є ефективним засобом розвитку творчих здібностей учнів. Проектна діяльність забезпечує поєднання теоретичних знань і практичних умінь, сприяє розвитку креативності, гнучкості мислення, самостійності та відповідальності старшокласників. З'ясовано, що поетапна організація проектно-технологічної діяльності підвищує результативність формування творчого потенціалу учнів. Проектні методи створюють умови для самореалізації та професійного самовизначення. Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні методики використання проектних технологій, удосконаленні діагностики рівня творчих здібностей та інтеграції цифрових інструментів у навчальні проекти.

Список використаних джерел

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
2. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / за ред. В.О. Моляко, О.Л. Музики. Житомир: Вид-во Рута, 2006. 320 с.
3. Каленіченко Р. А. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: КНУБА, 2023. 196 с.
4. Навчальна програма «Технології 10-11 класи. Рівень стандарту, академічний рівень» (авт.: А. Терещук та інші). [Електронний ресурс] URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>. (дата звернення: 08.02.2026)
5. Коберник О. М. Проектна технологія на уроках трудового навчання. *Трудова підготовка в закладах освіти*. Київ, 2008. № 1. С. 4.

ЗМІСТ

<i>Герасименко О.</i> Освітній компонент «Економіка та організація виробництва» в системі підготовки майбутніх учителів технологій: теоретичне обґрунтування змісту та організаційно-педагогічні умови викладання.	3
<i>Дороніна А.</i> Формування дизайнерського мислення вихованців у гуртку бісероплетіння як складова технологічної освіти.	8
<i>Дупак Н., Лісова С.</i> Якість професійної підготовки бакалаврів готельно-ресторанної справи як головний пріоритет навчання у вищому навчальному закладі.	11
<i>Дупак Н., Мельник (Копняк) К.</i> Формування творчих здібностей учнів старших класів на заняттях з предмету «Технології».	14
<i>Івашко О., Лешкевич М.</i> Впровадження систем автоматизованого проектування (CAD) у процес підготовки фахових молодших бакалаврів технічного профілю.	17
<i>Козіброда С., Білик О.</i> Етапи розробки методики навчання веб-прототипування в умовах цифровізації фахової передвищої освіти.	20
<i>Козяр М., Фециук Ю.</i> Проблеми та перспективи графічної підготовки майбутнього вчителя технологій у цифровому освітньому середовищі.	24
<i>Куришко К.</i> Інноваційні підходи до застосування методів перетворювальної діяльності на уроках технологій у закладах загальної середньої освіти.	27
<i>Лісова С., Дупак Н.</i> Теоретичні основи підготовки майбутніх вчителів технологій до інноваційної діяльності.	34
<i>Лісова С., Дуць А.</i> Проектна діяльність як основа формування технологічної компетентності здобувачів освіти у 6-му класі на уроках з технологій.	38
<i>Лісова С., Лаврюк О.</i> Теоретичні аспекти розвитку творчих здібностей в учнів старших класів на заняттях технологій.	40
<i>Мазур І.-С., Андруневчин М.</i> Графічний аналіз візуального вебконтенту у підготовці студентів фахових коледжів.	44
<i>Неплюхіна Н.</i> Проблеми та перспективи графічної підготовки майбутніх фахівців автотранспортної галузі.	47
<i>Сасюк З.</i> Інтеграція засобів AUTOCAD у процес викладання нарисної геометрії при побудові перерізів і розгорток багатогранників.	50
<i>Симонович Н.</i> Формування підприємницької компетентності у майбутніх фахівців сфери обслуговування.	58
<i>Симонович Н., Кроль О.</i> Адаптація підготовки вчителя технологій до умов нової української школи (НУШ).	61
<i>Трофімчук В., Барсуков В.</i> Теоретичні та психофізіологічні аспекти формування навичок безпечної праці з інструментами на уроках технологій.	64

Трофімчук В., Коваль Д. Структурні компоненти технологічної компетентності учнів 8-9 класів у процесі вивчення предмета «Технології».	67
Фещук Ю., Воят А. Теоретичні аспекти формування правової свідомості старшокласників у контексті технологічної освіти.	70
Фещук Ю., Глабець А. Дидактичний потенціал 3D-друку у процесі розвитку технічного мислення старшокласників.	73
Фещук Ю., Гусар Ю. Теоретичні засади застосування стандартів ISO у процесі навчання технологій учнів 10-11 класів.	76
Фещук Ю., Никончук А. Теоретичні засади розвитку фінансової грамотності учнів старших класів на уроках технологій.	79
Шурин О. Оптимізація змісту і форм професійної підготовки фахівців технологічної освітньої галузі в контексті імплементації освітніх реформ.	83
Шурин О., Яковлев А. Теоретичні засади формування екологічної компетентності учнів 7-8 класів на уроках технологій засобами проєктів із вторинної переробки матеріалів.	87
Яловенко Л. Цифровізація графічної підготовки та дизайну в професійній освіті як інструмент євроінтеграції.	90

ТПОЦБ

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
(30 квітня 2026 р.)**

Упорядники: *Світлана Валеріївна Лісова,
Галина Романівна Гаврищак,
Олександр Анатолійович Герасименко,
Юрій Вікторович Фецуц,
Наталія Василівна Симонович,
Надія Василівна Дупак,
Олена Іванівна Шурин,
Володимир Миколайович Трофімчук,
Любов Степанівна Хилько*

Друкується без редакційної правки

Технічний редактор: Т.К. Хильчук,
Коректор: Н.Р. Скачук.

Здано до набору 19.03.2026 р. Підписано до друку 26.05.2026 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк струменевий. Ум. друк. арк. 6,21. Обл. вид. арк. 4,55.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки
(тел. 0362-40-75-80; e-mail: kpotnt@rshu.edu.ua)